

VIKMA06

Rešeršní a studijně rozborová činnost

26. 2. 2010: Úvodní přednáška

FF MU, jaro 2010

Mgr. Josef Schwarz

126172@mail.muni.cz

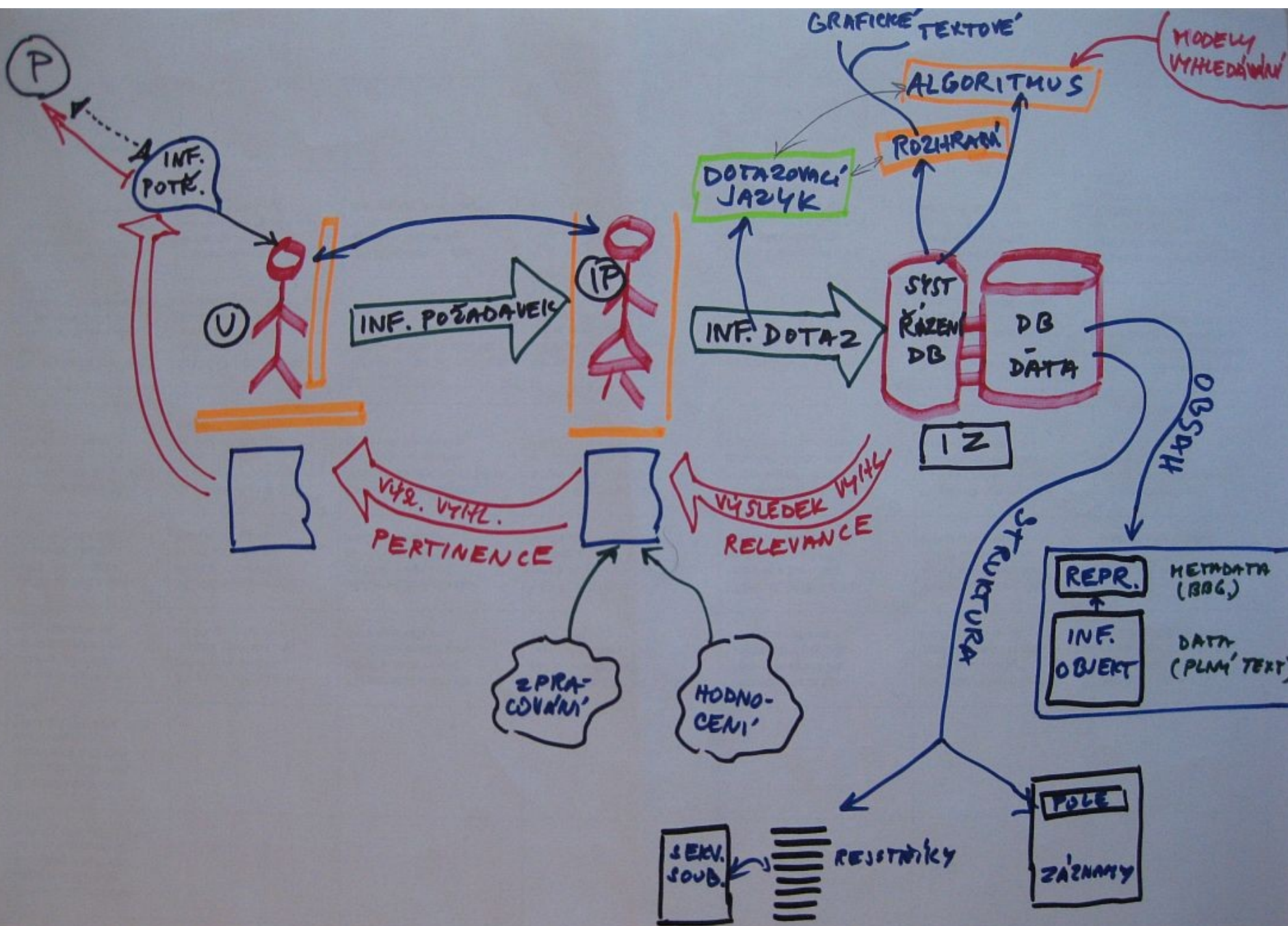
Na začátek

- vyhledávání informací - smysl oboru knihovní a informační vědy (*library and information science* - LIS)
- zaměření předmětu širší, než uvedeno v jeho názvu:
 - hledání, shromažďování informací (*information seeking / information gathering*) – obecné postupy získávání informací bez ohledu na formu a metody
 - vyhledávání informací (*information retrieval* - IR) – získávání informací pomocí formalizovaných (a obvykle automatizovaných) informačních systémů (*information retrieval systems* – IRS)
 - rešerše (*search, retrieval*) – proces nebo výstup konkrétního vyhledávání informací ve vybraných informačních systémech (zdrojích)
- očekávání
- znalosti
 - *příklad: pozitivní (přínosné) aspekty klasického pirátství*

Mapa

- schematický přehled všech základních prvků a procesů vyhledávání informací (viz další strana)

Osnova

- 26.2.: Úvodní informační a motivační hodina (D+K)
- 5.3.: Přednáška D1: Subjekty procesu vyhledávání informací (uživatel, informační pracovník); analýza inf. požadavku
- 12.3.: Přednáška D2: Objekty procesu vyhledávání informací (dokumenty, informační zdroje); identifikace informačních zdrojů
- 19.3.: Přednáška K1: Subjekty a objekty procesu vyhledávání informací; analýza inf. požadavku a identifikace inf. zdrojů
- 26.3.: Přednáška D3: Techniky a modely vyhledávání
- 2.4.: Přednáška D4: Metodika vyhledávání; rešeršní strategie
- 9.4.: Přednáška K2. Techniky, modely a metodika vyhledávání; rešeršní strategie
- 16.4.: Přednáška D5: Zpracování a hodnocení výsledků vyhledávání
- 23.4.: Přednáška D6: Vyhledávání informací jako služba knihoven, tvorba bibliografií
- 30.4.: Přednáška K3: Specifické aplikační oblasti vyhledávání informací (knihovny, oblast obchodu, lékařství, internet)
- 7.5.: Přednáška D7: Specifické aplikační oblasti vyhledávání informací (oblast obchodu, lékařství)
- 14.5.: Přednáška D8: Vyhledávání a internet
- 21.5.: Závěrečná hodina: prezentace oborových databází (D+K)

Požadavky na klasifikaci

- **A. průběžné rešeršičky**
 - 2 body každá
 - min. 3
 - termín: vždy týden po zadání úkolu
- **B. rešerše na zvolené téma**
 - 20 bodů
 - min. 50 %
 - termín:
 - zvolené téma: zaslat ke konzultaci nejpozději do 30.4.2010
 - výsledek: v rámci termínů vypsanych ve zkouškového období
- **C. analýza informačních zdrojů z vybrané tematické oblasti**
 - týmový úkol – 3 studenti
 - 10 bodů pro každého
 - min. 50 %
 - prezentace v poslední hodině
 - termín:
 - zvolené téma: zaslat ke konzultaci nejpozději do 31.3.2010 (toto téma musí být odlišné od témat zvolených v bodě B)
 - výsledek: prezentace dne 21.5.2010
- **D. „zvědavý uživatel“**
 - zodpovězení informačního požadavku
 - 10 bodů
 - min. 50 %
 - termín: v rámci termínů vypsanych ve zkouškového období
- **MINIMÁLNÍ BODOVÝ ZISK PRO KLASIFIKACI „PROSPĚL/A“: 35**

Příklad inf. požadavku

- „Kolik míst u nás má nebo mělo název Bahno?“
 - analýza dotazu:
 - co přesně rozumí uživatel „místy“? Obce nebo i jiné sídelní objekty, popř. i přírodní objekty?
 - zajímá se pouze o jméno Bahno, nebo i jeho varianty: Bahna, Blata, Hlína atd.? (pro dohledávání synonym viz [Klégr](#))
 - jak bude vypadat rešeršní dotaz a jak bude probíhat vyhledávání v jednotlivých informačních zdrojích?
 - v jaké podobě bude předložen výsledek?
 - vybrané zdroje
 - [UIR-ADR](#)
 - [Kuča](#)
 - [WMS portál](#)
 - [Slovník pomístních jmen v Čechách](#)
 - [Slovník pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku](#)
 - [Profous](#), [Hosák-Šrámek](#)

Tři výroky o internetu

1. **Na internetu (Googlem) najdu všechno**
 - Zdaleka ne. Řada pramenů a informací je stále dostupná pouze v tištěné podobě, nebo jde dokonce jen o tacitní informace (např. neformalizované znalosti expertů). Řada informací je skryta v hlubokém webu, kam Google nemůže.
2. **Internet je stoka (žumpa, kanál atd.)**
 - Internet je svět, svět virtuální, a podobně jako svět reálný zpřístupňuje věci dobré i špatné, nejskvělejší výplody ducha i jeho odpadní produkty. Internet tedy je stoka, ale kromě toho je taky katedrála (poznání), tržiště (výměna informací), radnice (informace veřejné správy), univerzita (e-learning) a mnoho dalšího.
3. **Internet (Google) je informační zdroj**
 - Internet ani Google nejsou informační zdroje, internet je médium, Google je vyhledávač.

Úkol

- Přečtěte si [Příběh výzkumníka Josefa K.](#), který uživatele velmi názorně provádí možnostmi vyhledávání v různých typech zdrojů